

Pedagogisch klimaat Kwaliteitskaart Preventieve maatregelen m.b.t. pedagogisch klimaat

Kaart 1.02	Pedagogisch klimaat
Deelgebied	Preventieve maatregelen
Verantwoordelijke	Werkgroep pedagogisch handelen
Geëvalueerd	November 2019

Inleiding

Op onze school hechten wij veel waarde aan het voorkomen van gedragsproblemen en hebben daarom preventieve maatregelen uitgelicht in deze kwaliteitskaart. Door te denken en handelen vanuit preventie kunnen leerkrachten tijd en ruimte creëren voor positieve, effectieve interacties met de groep als geheel en de individuele leerlingen in het bijzonder.

Doel

Het team kenbaar maken welke preventieve maatregelen ingezet kunnen worden om probleemgedrag zoveel mogelijk voor te zijn bij onze leerlingen.

Afspraken

- Basisbehoeften van de kinderen: klassenmanagement, interactie en instructie.
- Structuur staat centraal en wordt gerealiseerd op 3 niveaus: schoolniveau, klassenniveau en op leerlingniveau.

Structuur op schoolniveau:

- we hebben afspraken en regels die door de hele school heen en voor iedereen gelden (afspraken over pauzegedrag, ganggedrag, omgaan met spullen van jezelf en van de ander). Deze zijn vastgelegd in kwaliteitskaart 1.01).
- we hebben procedure-afspraken (escalatieladder: hoe gaan we om met geweld, hoe verwijderen we kinderen, waar liggen grenzen), regelmatig overleg met en over het kind (in goede en slechte tijden), bewuste planning van ontspanning en sfeer verhogende activiteiten.
- we werken met een escalatieladder die opgelegd worden bij overmatig schelden, vernielen, spijbelen, etc.
- we zorgen voor een goede afstemming tussen leraren in duobanen m.b.t. didactiek, pedagogiek en organisatie.
- we zorgen voor een goede inwerking nieuwe leerkrachten (maatjes systeem, coaching, handboek).
- we zorgen voor het beschikbaar hebben van een achterwacht; er dient altijd een collega aanspreekbaar te zijn bij conflicten (altijd met meerdere groepen buiten, 2 LK als toezicht bij de kleedkamer).
- we hebben een planmatige aanpak voor groepsvorming met Kwink en werken in het begin van het schooljaar met de Gouden Weken.
- we werken school breed met het inzetten van de Rots & Water training.
- we zetten een externe organisatie op de groep indien onze genomen maatregelen onvoldoende zijn voor een veilig pedagogisch klimaat in de groep (bv Westcoaching).

Structuur op klassenniveau:

- de leerkracht is duidelijk.
- de leerkracht is consequent. Een leerkracht moet alert zijn en in staat om direct in te grijpen bij ordeverstoringen. Hij pakt wangedrag snel en vastberaden aan. Hij dreigt niet, maar handelt.
- de leerkracht reageert evenwichtig.
- de leerkracht werkt met een duidelijk dag- en weekrooster in de groep.
- de leerkracht houdt rekening met de tafelopstelling in de groep.
- de leerkracht is vóór de kinderen bij het lokaal.
- de leerkracht geeft elke leerling bij binnenkomst en hand en staat in de deuropening van het lokaal.
- de leerkrachten zorgt voor variatie in werkvormen en leert de kinderen te werken met coöperatieve werkvormen.
- de leerkracht maakt afspraken over wat te doen als het werk af is.
- de leerkracht hanteert, naast de schoolregels, duidelijke regels en afspraken voor zijn/haar groep en hangt die zichtbaar op.
- de leerkracht leert de leerlingen de omgangsvormen (communicatie).
- de leerkracht werkt met een beloningssysteem om gewenst gedrag te bekrachtigen.

Structuur op leerling niveau:

- de leerkracht benoemt concreet het gewenst gedrag.
- de leerkracht en leerling maken afspraken over wat te doen bij leswisselingen ('de tussentijd').
- de leerkracht zoekt, eventueel samen met de leerling, naar de best passende plek in de klas.
- de leerkracht zorgt dat de werkopdracht voor de leerling duidelijk is.
- de leerkracht maakt individuele afspraken die met de leerling zijn gemaakt visueel, indien mogelijk.
- de leerkracht maakt samen met de leerling afspraken over beloningen die kunnen volgen op gewenst gedrag.
- de leerkracht spreekt altijd vanuit de ik-boodschap.
- de leerkracht besteedt regelmatig aandacht aan de woordenschat om de eigen emoties van de leerlingen te laten benoemen (emotietaal).

Informatie aan de ouders/verzorgers

Tijdens de voortgangsgesprekken, rapportgesprekken en tussentijds op afspraak communiceert de leerkracht met de ouder(s) over de aanpak die hij/zij met het kind voorstaat. Deze kwaliteitskaart is beschikbaar op de website.

Aanvullingen

Hoe reageer je op leerlingen:

5 tips

1. Niet doen: de les stil leggen en met harde stem zeggen: 'Ga toch eens een keertje rechtop zitten!' Wel doen: door de klas lopen, even de hand op de tafel van de leerling leggen, de leerling aankijken en ondertussen gewoon doorpraten over het onderwerp van de les. Daarna oogcontact verbreken en weglopen ('Corrigeren zonder corrigeren').
2. Een leerling belonen op goed gedrag: 'Zo Jeff, jij zit mooi recht op je stoel.' Reageer bewust even niet op het ongewenste gedrag.
3. Haal de leerling uit de negatieve gedachtegang door een rare, onverwachte vraag te stellen: 'Heb je vandaag nog een roze olifant gezien?'
4. Gebruik de voornaam van de leerling vooral bij positieve interacties. 'Dank je wel, Carlijn. Dat heb je goed gedaan.'
5. Een leerling kun je niet controleren. Je hebt alleen controle over je eigen wijze van reageren. Blijf ten allen tijden kalm en laat je niet meesleuren door negatieve emoties.

Wat kun je nog meer doen?

De volgende 4 stappen

Stap 1: Vraag naar/ herinner de leerling aan de gedragsverwachting. 'Wesley, wat is ook alweer de regel over praten op de gang? Precies, de regel op de gang is dat we zacht praten. Praat nu op een zachte toon, alsjeblieft.'

Stap 2: Benoem het ongewenste gedrag en geef de leerling een keuze. 'Wesley, je schreeuwt. Blijf in de pauze binnen of praat nu op zachte toon. Wat is je keuze? Ik weet dat je slim kunt kiezen'.

Stap 3: Benoem de consequentie. "Oké, dan blijf je in de pauze binnen".

Stap 4: Loop weg. Hiermee voorkom je discussie. Aandachtspunten: • De leraar wacht na elke stap 5-10 seconden • De leraar bekrachtigt elk stapje in de gewenste richting. • De leraar blijft rustig en praat op een neutrale toon.

Bron: PBS- Goed gedrag kun je leren